

Inkluzívne vzdelávanie žiakov so zrakovým postihnutím

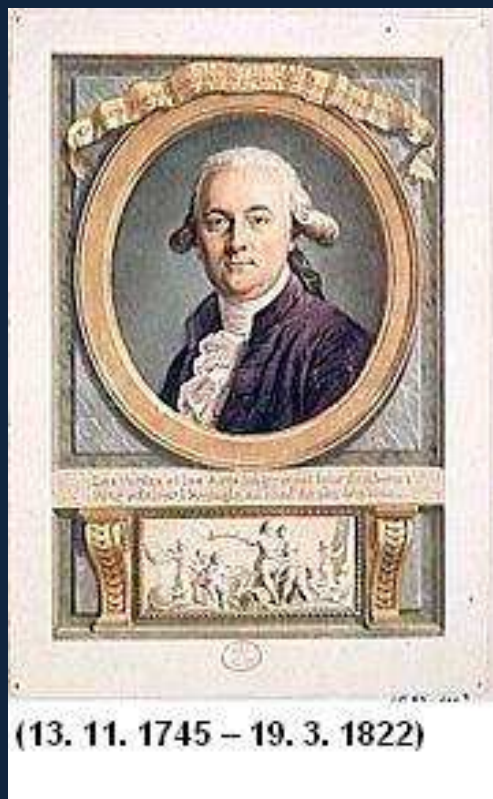

PhDr. Ondrej Németh, PhD.

Valentin Haüy

1784 - prvý ústav pre vzdelávanie slepcov.

Vyučovanie:
literné,
hudobné a
pracovné

1784 až 1989

**Paradigma zrovnoprávňujúca relatívne
segregovaný a integrovaný spôsob výchovy
a vzdelávania jednotlivcov so špeciálnymi
edukačnými potrebami**

Ministerstvo školstva a vedy SR
sekcia základných škôl

Materiál na rokovanie
operatívnej porady
ministra

Bratislava 25. marca 1993
Číslo: 1707/93-30

Koncepcia výchovy a vzdelávania
zdravotne postihnutých detí a mládeže

Materiál predkladá
v rámci plánu hlavných úloh
MSV SR na I. polrok 1993

Návrh na rozhodnutie
ministra:

Materiál bol prerokovaný
v GP riaditeľky sekcie 3
dňa 5. 3. 1993

Materiál vypracovali:

PaedDr. Július Greguš
PaedDr. Branislav Baláž
Mgr. Anna Antušeková
Mgr. Mária Štefková
PhDr. Lubomír Hritz
PhDr. Ondrej Németh
S pracovnými skupinami

Materiál predkladá:

Viera Hánová
Riaditeľka sekcie 3

1. Predložený návrh
koncepce schvaľujem
s pripomienkami

2. Ukladám: p. Viera Hánovej
a/ upraviť návrh podľa
pripomienok a predložiť ho
na rokovanie Vládneho výboru
pre otázky zdravotne
postihnutých občanov
b/ vytvárať legislatívne
a materiálne podmienky na
postupnú realizáciu koncepcie

**Relatívne
segregovaný**

Integrovaný

Spôsob edukácie detí a žiakov so zrakovým postihnutím

INTEGRÁCIA ↔ INKLÚZIA?

Jesenský integráciu definuje „ako stav spolužitia postihnutých a nepostihnutých pri prijateľnej miere konfliktnosti, ako stav vzájomnej podmienenosti vyjadrenej slovami

„jeden pre druhého“.

Jesenský, J. 1995. *Kontrapunkty integrace zdravotně postižených*. 1. vyd. Praha: Karolinum. 175 s. ISBN 80-7184-030-0.

1. paradigma sociálne pedagogicko-inštitucionálna
2. paradigma somatopatologicko-zdravotná a etologická
3. paradigma všestranného rozvoja osobnosti a socializácie
4. antropologicko (humánne) enkulturálna a rehabilitačná
5. paradigma integračná
6. paradigma legislatívne podporná
7. paradigma technologicko-reedukačná a kompenzačná
8. paradigma špecifík potrieb handicapu v detstve a dospievaní
9. paradigma špecifík potrieb handicapu v dospelosti a starobe.

JESENSKÝ, J. *Základy komprehenzivní speciální pedagogiky*.
Hradec Králové: Gaudeamus, 2000. ISBN 80-7041-196-1.

Organizácia ŠPÚ

Aktuality

Štátny vzdelávací program

Cieľové požiadavky
na maturitné skúšky

Pedagogická dokumentácia
pre nereformné ročníky

Deti a žiaci so zdravotným
znevýhodnením

> Vzdelávacie programy

> Školská integrácia

> Iné dokumenty

> Konferencie a semináre

Výskumné úlohy,
experimentálne overovania

Súťaž

ŠPÚ / [Deti a žiaci so zdravotným znevýhodnením](#) / Školská integrácia

Školská integrácia/začlenenie

[Žiak s poruchami správania \(Metodicko-informatívny materiál\) \(PDF\)](#) **NOVÉ**

[Individuálna integrácia detí a žiakov so zrakovým postihnutím](#) **NOVÉ**

Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do základnej školy a do strednej školy je dostupný na stránke UIPŠ - Vzory ďalšej dokumentácie a iné vzory, link:

<http://formulare.uips.sk/>

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho vzdelávania a inklúzie (The European Agency for Development in Special Needs Education and Inclusion)

Slovenská republika sa v roku 2012 stala riadnym členom **Európskej agentúry pre rozvoj špeciálneho vzdelávania a inklúzie** (The European Agency for Development in Special Needs Education and Inclusion). **Agentúra** zhromažďuje databázu a rozširuje informácie v oblasti špeciálneho vzdelávania a inklúzie členských krajín európskej únie. Uskutočňuje výskum, expertízy, umožňuje využívať poznatky a skúsenosti na zvyšovanie kvality úrovne vzdelávania. Podnecuje sieťovú spoluprácu, spája národné ministerstvá s európskou úniou a poskytuje podporu európskej politike v oblasti vzdelávania žiakov so špeciálnymi edukačnými potrebami. Vydáva odborné publikácie v jazykoch členských krajín, ktoré sú dostupné na: <http://www.european-agency.org> .

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

Autor: © PhDr. Ondrej Németh, PhD.

Individuálna integrácia detí a žiakov so zrakovým postihnutím

Bratislava 2012
www.statpedu.sk

VSTUP

Recenzenti: Doc. PaedDr. Jana Lopúchová, PhD.
PhDr. Alexandra Kastelová, PhD.

Časť „Diagnózy“ bola prekonzultovaná s oftalmológom
Doc. MUDr. Mariánom Potockým, PhD.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať
bez súhlasu autora a vydavateľa.

ISBN 978-80-8118-107-8
EAN 9788081181078

- normálne videnie (emetropia)
- možnosti zrakovej práce detí a žiakov so zrakovým postihnutím pri niektorých diagnózach
- úpravy textov a úpravy ilustrácií pre slabozrakých a čiastočne vidiacich
- právne normy upravujúce problematiku edukácie žiakov so ZP
- Adresár zariadení špeciálno-pedagogického poradenstva
- stručný slovník najfrekventovanejších termínov, internetové adresy stránok vzťahujúcich sa na problematiku pedagogiky jednotlivcov so zrakovým postihnutím ako aj stručný prehľad odporúčenej literatúry, atď.

„ Oči sú ako špongie: nasávajú do seba skúsenosť
človeka, odrážajú späť jeho pôvod a zdedenú tradíciu.
Sú ako prsia plné mlieka jeho poňatia. Pozri človeku
do očí a - bez slova mlieka uvedomíš konkrétnu výmenu,
len cez nekonečný lov, bez akejkoľvek tiš spoluúčasť
všetkých ľudí. Spoločné porozumenie - s mu. Ste zviazaní
vytváraním spoločného brata. Rozur spoločného osudu.“

- *Scholem Asch in Horan, M.: Malá kniha židovské moudrosti. Volvox Globator, Praha 1996, str. 12.*

„ Oči sú ako špongie; nasávajú do seba skúsenosť človeka, odrážajú späť jeho pôvod a zdedenú tradíciu. Sú ako prsia plné mlieka uvedomenia. Pozri človeku do očí a - bez slov, bez akejkoľvek konkrétnej výmeny, len cez nekonečné porozumenie - ucítiš spoluúčasť všetkých ľudí. Si jeho brat. Rozumieš mu. Ste zviazaní vytváraním spoločného bratstva a spoločného osudu.“

- *Scholem Asch in Horan, M.: Malá kniha židovské moudrosti, Volvox Globator, Praha 1996, str. 12.*

„ Oči sú ako špongie; nasávajú do seba skúsenosť človeka, odrážajú späť jeho pôvod a zdedenú tradíciu. Sú ako prsia plné mlieka uvedomenia. Pozri človeku do očí a - bez slov, bez akejkoľvek konkrétnej výmeny, len cez nekonečné porozumenie - ucítiš spoluúčasť všetkých ľudí. Si jeho brat. Rozumieš mu. Ste zviazaní vytváraním spoločného bratstva a spoločného osudu.“

- *Scholem Asch in Horan, M.: Malá kniha židovské moudrosti, Volvox Globator, Praha 1996, str. 12.*

**Koncepcia
výchovy a vzdelávania
detí a mládeže so zdravotným
postihnutím z roku 1993**

**Právne normy upravujúce problematiku výchovy a
vzdelávania detí a mládeže
so zdravotným postihnutím**

„Dnes a denne dochádza
tisícorakým zlyhaniam
integrácie nie len zo strany
handicapovaných, ale predovšetkým
zo strany intaktných.

Majoritná spoločnosť sa odvažuje
hovorí o altruizme, demokracii a
humanite, bez toho, aby dostatočne
otvorila priestor pre integrovaný
život postihnutých s intaktnými.“

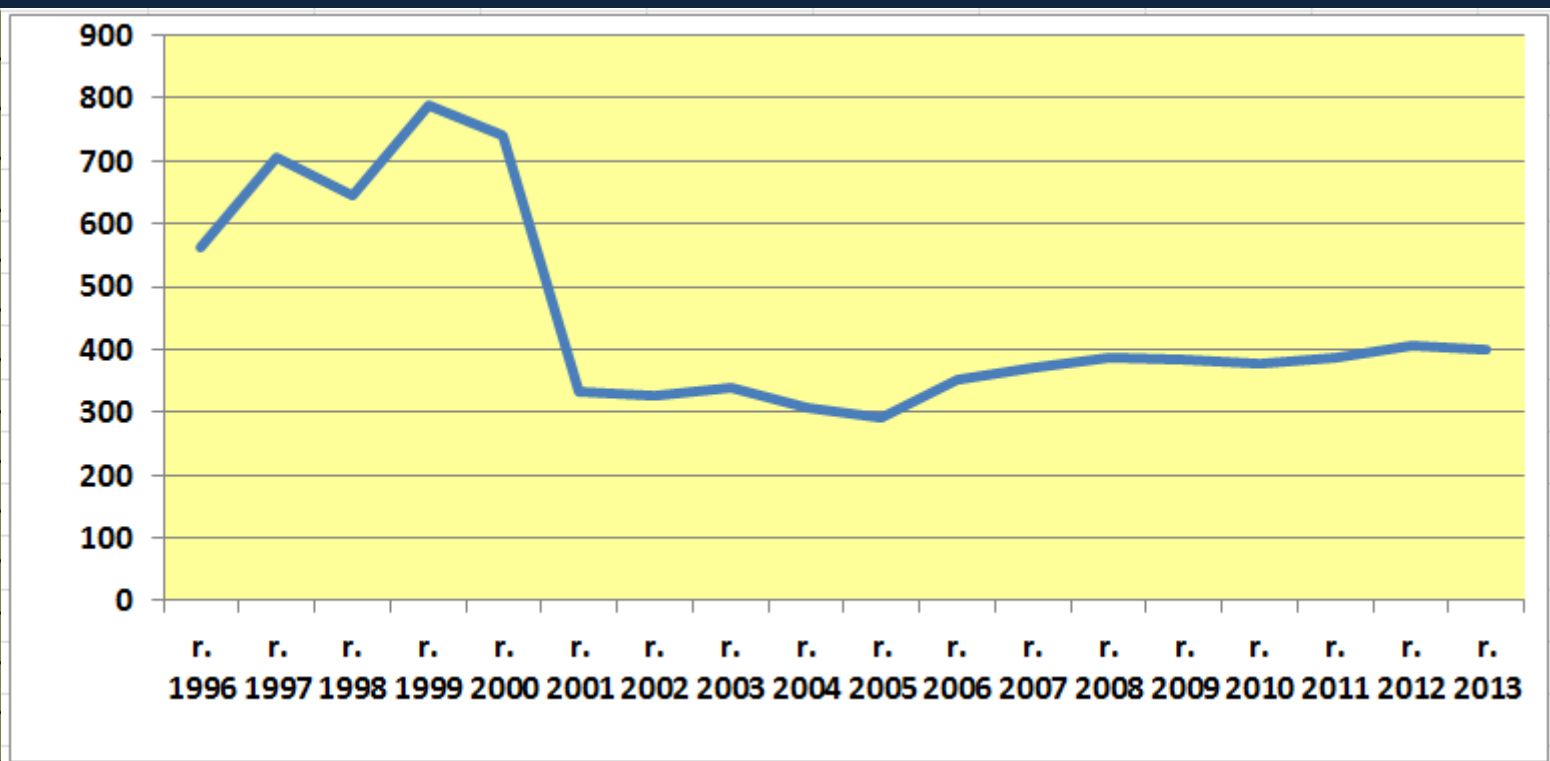

Ján Jesenský

(3. 3. 1931 – 9. 4. 2009)

Individuálna integrácia detí a žiakov so zrakovým postihnutím - celkom

r. 1996	562
r. 1997	707
r. 1998	646
r. 1999	790
r. 2000	740
r. 2001	334
r. 2002	327
r. 2003	339
r. 2004	308
r. 2005	292
r. 2006	353
r. 2007	370
r. 2008	386
r. 2009	385
r. 2010	378
r. 2011	387
r. 2012	405
r. 2013	401

1. paradigma sociálne pedagogicko-inštitucionálna
2. paradigma somatopatologicko-zdravotná a etologická
3. paradigma všestranného rozvoja osobnosti a socializácie
4. antropologicko (humánne) enkulturálna a rehabilitačná
5. paradigma integračná
- 6. paradigma legislatívne podporná**
7. paradigma technologicko-reedukačná a kompenzačná
8. paradigma špecifík potrieb handicapu v detstve a dospievaní
9. paradigma špecifík potrieb handicapu v dospelosti a starobe.

JESENSKÝ, J. *Základy komprehenzivní speciální pedagogiky*.
Hradec Králové: Gaudeamus, 2000. ISBN 80-7041-196-1.

Koncepcia 1993

2. Ukladám: p. Viere Hánovej
a/ upraviť návrh podľa
pripomienok a predložiť ho
na rokovanie Vládneho výboru
pre otázky zdravotne
postihnutých občanov
b/ vytvárať legislatívne
a materiálne podmienky na
postupnú realizáciu koncepcie

320/2008 Z.z.
Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky
z 23. júla 2008
o základnej škole

§ 13

Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

(1) Ak sa v škole zriadi trieda pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pri zaradení žiakov, určení počtu žiakov v triede a organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti sa postupuje podľa osobitného predpisu. 6)

(2) Do jednej triedy sa spolu s ostatnými žiakmi zaraďujú z dôvodu zvýšenej náročnosti organizácie vyučovacej hodiny a prípravy príslušnej dokumentácie najviac traja žiaci so zdravotným znevýhodnením. Za každého žiaka so zdravotným znevýhodnením sa počet žiakov v triede znižuje o dvoch.

320/2008 Z.z.
vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky
z 23. júla 2008
o základnej škole
Zmena: 224/2011 Z.z.

§ 13

**Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi
výchovno-vzdelávacími potrebami**

(2) Za každého žiaka so zdravotným znevýhodnením zaradeného v triede spolu s ostatnými žiakmi sa počet žiakov v triede znižuje z najvyššieho určeného počtu žiakov v triede podľa § 29 ods. 5 zákona o dvoch.

320/2008 Z.z.
Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky
z 23. júla 2008
o základnej škole

(6) Škola pre vzdelávanie žiaka so zdravotným znevýhodnením podľa § 94 zákona zabezpečí v triede špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program schvaľuje riaditeľ na celý školský rok alebo jeho časť po odporúčaní zariadenia výchovnej prevencie a poradenstva.

320/2008 Z.z.

Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky

z 23. júla 2008

o základnej škole

Zmena: 224/2011 Z.z.

§ 13

**Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi
výchovno-vzdelávacími potrebami**

(6) zrušený od 1.9.2011.

Ministerstvo školstva a vedy SR
sekcia základných škôl

Materiál na rokovanie
operatívnej porady
ministra

Bratislava 25. marca 1993

Číslo: 1707/93-30

Koncepcia výchovy a vzdelávania
zdravotne postihnutých detí a mládeže

Materiál predkladá
v rámci plánu hlavných úloh
MŠV SR na I. polrok 1993

Návrh na rozhodnutie
ministra:

Materiál bol prerokovaný
v GP riaditeľky sekcie 3
dňa 5. 3. 1993

Materiál vypracovali:

PaedDr. Július Greguš
PaedDr. Branislav Baláž
Mgr. Anna Antušeková
Mgr. Mária Štefková
PhDr. Ľubomír Hritz
PhDr. Ondrej Němeth
S pracovnými skupinami

Materiál predkladá:

Viera Hánová
Riaditeľka sekcie 3

1. Predloženy návrh
konceptie schvaľujem
s pripomienkami

2. Ukladám: p. Viere Hánovej
a/ upraviť návrh podľa
pripomienok a predložiť ho
na rokovanie Vládneho výboru
pre otázky zdravotne
postihnutých občanov
b/ vytvárať legislatívne
a materiálne podmienky na
postupnú realizáciu konceptie

279

Z Á K O N

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 21. októbra 1993

o školských zariadeniach

§ 23

Špeciálnopedagogická poradňa

(1) Špeciálnopedagogická poradňa poskytuje diagnostické, psychologické, psychoterapeutické, **špeciálnopedagogické a rehabilitačné služby** a starostlivosť zdravotne postihnutým deťom, ako aj poradenské a metodické služby zákonným zástupcom a pedagogickým pracovníkom formou ambulantnej starostlivosti, krátkodobých pobytov a návštev v prostredí, v ktorom dieťa žije.

§ 25

Výchovný poradca, školský pedagóg a školský špeciálny pedagóg

(2) Školský pedagóg a školský špeciálny pedagóg sa priamo zúčastňujú na práci školy alebo špeciálneho výchovného zariadenia a poskytujú odbornú psychologickú alebo špeciálnopedagogickú pomoc deťom, zákonným zástupcom a pedagogickým pracovníkom pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov.

43**VYHLÁŠKA****Ministerstva školstva Slovenskej republiky**

z 26. januára 1996

**o podrobnostiach o výchovnom poradenstve
a o poradenských zariadeniach****§ 8****Školský špeciálny pedagóg****(2) Školský špeciálny pedagóg**

- a) podieľa sa na vypracúvaní individuálneho plánu vzdelávania dieťaťa a na jeho výchove a vzdelávaní,
- b) poskytuje individuálne špeciálnopedagogické, terapeutické a rehabilitačné služby.

(3) Školský špeciálny pedagóg poskytuje zákonným zástupcom konzultačné a poradenské služby.

V nadväznosti na individuálny plán vzdelávania dieťaťa plní jeho čiastkové ciele v rodine.

(5) Školský špeciálny pedagóg predkladá návrhy a podnety na skvalitnenie a zefektívnenie výchovno-vzdelávacej práce so zdravotne postihnutými deťmi a s deťmi so špeciálnopedagogickými potrebami.

317

ZÁKON

z 24. júna 2009

**o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch
a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

KATEGÓRIE A PODKATEGÓRIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A KATEGÓRIE ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

§ 12

Pedagogickí zamestnanci

sa členia na tieto kategórie:

- a) učiteľ,
- b) majster odbornej výchovy,
- c) vychovávateľ,
- d) pedagogický asistent,
- e) zahraničný lektor,
- f) tréner športovej školy a tréner športovej triedy,
- g) korepetítor.

§ 19

Odborní zamestnanci

sa členia na tieto kategórie:

- a) psychológ, školský psychológ,
- b) školský logopéd,
- c) špeciálny pedagóg, školský špeciálny pedagóg, terénny špeciálny pedagóg,
- d) liečebný pedagóg,
- e) sociálny pedagóg.

437

VYHLÁŠKA

Ministerstva školstva Slovenskej republiky

z 20. októbra 2009,

**ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky
pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov**

**Príloha č. 2
k vyhláške č. 437/2009 Z. z.**

**KVALIFIKAČNÉ PREDPOKLADY A OSOBITNÉ KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY
PRE JEDNOTLIVÉ KATEGÓRIE ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV PODĽA DRUHU
A TYPU ŠKOLY ALEBO ŠKOLSKÉHO ZARIADENIA**

Prvý diel

**Odborní zamestnanci škôl a školských zariadení a odborní zamestnanci zariadení v pôsobnosti
Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
(okrem centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
a centier špeciálno-pedagogického poradenstva)**

Školský špeciálny pedagóg

Kvalifikačné predpoklady

A. Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

1. v študijnom odbore špeciálna pedagogika – pedagogický smer a päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
2. špeciálna pedagogika – nepedagogický smer a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

3. špeciálna pedagogika – poradenstvo a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – **najmenej päť rokov pedagogickej činnosti** alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva

4. v študijnom odbore logopédia a rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky alebo doplňujúce pedagogické štúdium

5. v študijnom odbore učiteľstvo pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – **najmenej päť rokov pedagogickej činnosti** alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

6. v študijnom odbore vychovávateľstvo pre mládež (osoby) vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a **splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti** alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálnopedagogického poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

7. v študijnom odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov pre 5. – 9. ročník základnej školy rozšírený o štúdium špeciálnej pedagogiky a **splnenie osobitnej kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti** alebo odbornej činnosti v oblasti poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

8. v študijnom odbore učiteľstvo všeobecno-
vzdelávacích predmetov na stredných školách rozšírený
o štúdium špeciálnej pedagogiky a **splnenie osobitnej
kvalifikačnej požiadavky – najmenej päť rokov
pedagogickej činnosti** alebo odbornej činnosti v oblasti
poradenstva alebo výchovy a vzdelávania detí a žiakov
so špeciálnymi výchovno vzdelávacími potrebami

9. v študijnom odbore učiteľstvo pre 1. – 4. ročník
základnej školy rozšírený o štúdium špeciálnej
pedagogiky a **splnenie osobitnej kvalifikačnej
požiadavky – najmenej päť rokov pedagogickej činnosti**
alebo odbornej činnosti v oblasti špeciálno-
pedagogického poradenstva, výchovy a vzdelávania detí
a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími
potrebami

Školský špeciálny pedagóg

**POMOC INDIVIDUÁLNE
INTEGROVANÝM ŽIAKOM**

Pedagogický asistent

Časť XVII. Pedagogický asistent

Kvalifikačné predpoklady

A. Vysokoškolské vzdelanie **prvého stupňa**

1. v študijnom programe v študijnom odbore predškolská a elementárna pedagogika
2. v študijnom programe v študijnom odbore učiteľstvo akademických predmetov, učiteľstvo profesijných predmetov a učiteľstvo umelecko-výchovných a výchovných predmetov
3. v študijnom programe v študijnom odbore pedagogika
4. v študijnom programe špeciálna pedagogika učiteľský, vychovávateľský alebo neučiteľský smer
5. v študijnom programe zameranom na vychovávateľstvo
6. v neučiteľských študijných programoch a doplnenie pedagogickej spôsobilosti

D. Úplné stredné odborné vzdelanie

1. v odbore vzdelávania zameraného na učiteľstvo a vychovávateľstvo
2. úplné stredné vzdelanie a doplnenie pedagogickej spôsobilosti
3. úplné stredné vzdelanie a špecializačné kvalifikačné štúdium asistentov učiteľa v metodicko-pedagogickom centre skončené do 31. augusta 2010

596/2003 Z.z.

ZÁKON

z 5. novembra 2003

o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zmena: 365/2004 Z.z.

Zmena: 564/2004 Z.z.

Zmena: 5/2005 Z.z.

Zmena: 475/2005 Z.z.

Zmena: 279/2006 Z.z.

Zmena: 689/2006 Z.z.

Zmena: 245/2008 Z.z.

Zmena: 462/2008 Z.z.

Zmena: 214/2009 Z.z.

Zmena: 179/2009 Z.z., 184/2009 Z.z.

Zmena: 179/2009 Z.z.

Zmena: 38/2011 Z.z.

596/2003 Z.z.

ZÁKON

z 5. novembra 2003

o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
(konsolidované znenie)

TRETIA ČASŤ

PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY

§ 6

Obec

(1) Obec pri prenesenom výkone štátnej správy ²²⁾ zriaďuje a zrušuje všeobecne záväzným nariadením základné školy podľa siete (§ 15).

(2) Obec pri výkone samosprávy ²³⁾ zriaďuje a zrušuje všeobecne záväzným nariadením podľa siete

- a) základné umelecké školy,
- b) materské školy,
- c) školské kluby detí,
- d) centrá voľného času,
- e) zariadenia školského stravovania pre žiakov základných škôl a pre deti materských škôl,
- f) jazykové školy pri základných školách,
- g) strediská služieb škole,
- h) školské internáty.

ŠTVRTÁ ČASŤ

PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV MIESTNEJ ŠTÁTNEJ SPRÁVY

§ 10

Obvodný úrad v sídle kraja

(1) Obvodný úrad v sídle kraja zriaďuje a zrušuje podľa siete

- a) základné školy, ak to vyžadujú osobitné podmienky,
- b) stredné školy a strediská praktického vyučovania, ak to vyžadujú osobitné podmienky,
- c) materské školy pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- d) základné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- e) stredné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- f) praktické školy,
- g) odborné učilištia,
- h) špeciálne výchovné zariadenia,
- i) školy, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňujú v cudzom jazyku na základe medzinárodnej dohody,

